

Podsekretarz Stanu

BM-I.0520.467.2019

Pan

Tomasz Grodzki

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Czesława Ryszkę podczas 84. posiedzenia Senatu RP w dniu 31 sierpnia 2019 r., dotyczące sytuacji Pana R K. i Pani K K., w kontekście prowadzonych postępowań sądowych, uprzejmie informuję.

Z poczynionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości ustaleń wynika, że postępowanie o uchylenie ubezwłasnowolnienia Pani K K. toczyło się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt XIII Ns 181/18 - jako sądem I instancji.

Z uwagi na kwestie podniesione w oświadczeniu, zwrócono się do Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, na podstawie art. 37f i art. 37g § 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 52, ze zm.) - dalej „usp” oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2012 r. *w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych* (Dz. U. z 2013 r., poz. 69, ze zm.), o zbadanie toku wskazanego postępowania i nadesłanie informacji, czy zostały stwierdzone uchybienia w zakresie jego sprawności, a jeżeli tak, to jakie czynności nadzorcze zostały podjęte bądź są planowane w ramach sprawowanego wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów.

Z informacji otrzymanych od Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w piśmie z dnia 16 września 2019 r. (nr IV W-050-140/19) wynika, że sprawa o sygn. akt XIII Ns 181/18 prowadzona przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu została zakończona nieprawomocnym postanowieniem z dnia 9 września 2019 r., oddalającym wniosek Pani K K. o uchylenie ubezwłasnowolnienia. W dniu 12 listopada 2019 r. od zapadłego

orzeczenia wpłynęła apelacja, a akta zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu celem rozpoznania środka odwoławczego.

Wymaga podkreślenia, że na wydane w sprawie o sygn. akt XIII Ns 181/18 postanowienie kończące postępowanie w sprawie przysługuje stronom apelacja, uprawnienie to przysługuje także osobie ubezwłasnowolnionej. Na skutek wniesienia apelacji Sąd Apelacyjny we Wrocławiu będzie uprawniony, w granicach zaskarżenia, do zbadania zasadności i legalności orzeczenia wydanego przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu.

Jednocześnie informuję, że na mocy zarządzenia Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 12 grudnia 2017 r. w sprawach z kategorii „Ns”, w których postępowanie toczy się ponad 12 miesięcy przewodniczący wydziału co 2 miesiące składa sprawozdania z aktualnego stanu sprawy wraz ze szczegółowym opisem podjętych czynności. Sprawozdanie ze stanu przedmiotowej sprawy zostało złożone w dniach 31 maja, 26 czerwca i 5 sierpnia 2019 r.

W związku ze skargą uczestnika postępowania Pana R K. z dnia 7 czerwca 2019 r. skierowaną do Ministra Sprawiedliwości, sędzia referent na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 5 sierpnia 2019 r. złożył wyjaśnienia co do stanu sprawy. Z uwagi na stwierdzone uchybienia w zakresie sprawności postępowania polegające na kilkumiesięcznej zwłoce w doręczeniu uczestnikom postępowania opinii biegłych oraz w wyznaczeniu terminu rozprawy prezes sądu okręgowego w dniu 8 sierpnia 2019 r., objął powyższą sprawę osobistym nadzorem i zarządził składanie co 2 miesiące, poczynając od dnia 10 września 2019 r., sprawozdań o jej stanie i podjętych czynnościach.

Reasumując, powyższe wskazuje, że z uwagi na fakt, iż w dniu 9 września 2019 r. zostało wydane postanowienie kończące postępowanie w sprawie w I instancji, Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu nie wydawał innych zarządzeń nadzorczych, a dotychczas podjęte działania okazały się wystarczające. Tym samym na obecnym etapie sprawy brak podstaw do objęcia jej zewnętrznym nadzorem administracyjnym przez Ministra Sprawiedliwości.

Ustawa *Prawo o ustroju sądów powszechnych* określa jednoznacznie zakres tego nadzoru, wskazując, że obejmuje on analizę i ocenę prawidłowości oraz skuteczności wykonywania przez prezesów sądów wewnętrznego nadzoru administracyjnego, wykonywanie czynności niezbędnych ze względu na wystąpienie uchybień w działalności

administracyjnej sądów, a także czynności koniecznych do wykonywania zadań związanych z reprezentowaniem Rzeczypospolitej Polskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, w zakresie spraw dotyczących działalności sądów (art. 37f § 1 i 2 usp).

Zgodnie z przepisem art. 9b usp czynności te nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli. Osoby sprawujące nadzór administracyjny, w tym Minister Sprawiedliwości, nie mają zatem uprawnień do zmiany i uchylania zarządzeń bądź orzeczeń wydanych przez sąd albo nakazania podjęcia tych czynności przez sędziego. Ta dziedzina jest wyłącznie pozostawiona kontroli instancyjnej.

Działając w ramach zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych Minister Sprawiedliwości może badać sprawność postępowań, lecz nie ma uprawnień do objęcia nadzorem indywidualnych spraw toczących się przed sądem i sprawowania bieżącej ani okresowej kontroli toku ich postępowania.

Minister Sprawiedliwości sprawuje jedynie zewnętrzny nadzór nad działalnością administracyjną sądów powszechnych, który obejmuje analizę i ocenę prawidłowości oraz skuteczności wykonywania przez prezesów sądów wewnętrznego nadzoru administracyjnego. Nadzór ten jest przede wszystkim ukierunkowany na sposób organizowania pracy sędziom przez prezesów sądów, kontrolę nad ich prawidłowym obciążeniem oraz podejmowaniem przez sędziów czynności we właściwych terminach. Minister Sprawiedliwości nie może natomiast ingerować w treść orzeczeń sądów, a jedyną drogą ich weryfikacji pozostaje skorzystanie przez strony postępowania ze środków zaskarżenia przewidzianych w procedurach sądowych.

Pragnę jednocześnie podkreślić, że uchylenie lub zmiana rodzaju ubezwłasnowolnienia możliwe są tylko w sytuacji, gdy ustaną przyczyny, dla których je orzeczono. Przepis art. 559 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1460, ze zm.) - dalej „k.p.c.”, nie zezwala opierać wniosków o uchylenie ubezwłasnowolnienia na tej podstawie, że zdaniem wnioskodawcy poprzednie postanowienie było nietrafne (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 1972 r., II CR 206/72, LEX nr 7100*). Postępowanie o uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia nie jest zatem kontynuacją toczącego się poprzednio postępowania o ubezwłasnowolnienie, choć stosuje się do niego przepisy normujące to postępowanie. Rozpoznanie sprawy należy do kompetencji sądu okręgowego, który orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych, a orzeczenie zapada po przeprowadzeniu rozprawy i uprzednim

zbadaniu osoby ubezwłasnowolnionej przez dwóch biegłych, psychiatrę lub neurologa oraz psychologa. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt, iż w tego rodzaju sprawach, nadrzędnym jest interes osoby ubezwłasnowolnionej, a nie interes osób trzecich.

W odniesieniu do postępowania egzekucyjnego z nieruchomości prowadzonego przeciwko Pani K. K. (dłużniczka) oraz nadzoru sądowego nad egzekucją z nieruchomości prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt III Co 2794/17 informuję, że w Ministerstwie Sprawiedliwości w 2019 r. zarejestrowano trzy sprawy ze skarg Pana R K., z czego dwie z nich dotyczyły postępowania egzekucyjnego.

W sprawie nr DWOiP-V.0511.884.2019, wobec nieuzupełnienia braków skargi została ona pozostawiona bez rozpoznania w zakresie dotyczącym działalności komornika sądowego. Jednocześnie kopia skargi w zakresie, w jakim dotyczyła wniosku o wstąpienie prokuratora do postępowania egzekucyjnego została przekazana, zgodnie z właściwością, do Prokuratury Krajowej.

W sprawie nr DWOiP-V.0511.1739.2019 Pan R K. złożył skargę na działalność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym we Wrocławiu oraz na działalność Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt VII Co 2974/17. W wyniku przekazania skargi, zgodnie z właściwością, do załatwienia Prezesowi Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, Wiceprezes tegoż sądu udzielił skarżącemu odpowiedzi na skargę pismem z dnia 23 lipca 2019 r. (nr A-415-159/19). W wyniku dalszych czynności nadzorczych podjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości uzyskano informację od Wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu pismem z dnia 12 września 2019 r., z której wynika, że analiza akt egzekucyjnych oraz akt postępowania o nadzór nad egzekucją z nieruchomości o sygn. VII Co 2974/17 nie prowadzi do stwierdzenia uchybień w działalności wymienionego komornika sądowego, jak również w działalności sądu nadzorującego egzekucję z nieruchomości w sprawie o sygn. VII Co 2974/17.

Zawiadomienie skarżącego o sposobie załatwienia skargi z dnia 23 lipca 2019 r. oraz pismo Wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 12 września 2019 r. były przedmiotem analizy Ministerstwa Sprawiedliwości, w wyniku której nie stwierdzono potrzeby podejmowania dalszych czynności nadzorczych nad działalnością komornika sądowego.

Odnosząc się z kolei do pytań dotyczących wymienionych w przedmiotowym oświadczeniu spraw o sygn. akt III RNs 826/17 i III RNs 740/18 informuję, że nie toczyły się one w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, a w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu.

Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu z prośbą o nadesłanie informacji istotnych w kontekście podniesionych w oświadczeniu okoliczności, w szczególności co do przedmiotu i biegu tych postępowań. Jednocześnie zwrócono się o wskazanie, czy w przedmiotowych postępowaniach podejmowane były czynności nadzorcze w ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów, ewentualnie - jakiego rodzaju.

Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu w piśmie z dnia 26 września 2019 r. (nr VI W 050-24/19) nadesłał obszerne informacje o dotychczasowym przebiegu wskazanych wyżej postępowań.

Pani K K., została ubezwłasnowolniona całkowicie postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 28 października 2005 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 123/05. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie o sygn. akt R III Ns 606/05, ustanowiono opiekę prawną dla całkowicie ubezwłasnowolnionej, a obowiązki opiekuna powierzono jej synowi.

Następnie postanowieniem z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie o sygn. akt R II Ns 72/06 Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu zezwolił na umieszczenie całkowicie ubezwłasnowolnionej w domu pomocy społecznej, a postanowieniem z dnia 7 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt III R Ns 385/10 zwolnił jej syna z funkcji opiekuna prawnego i powierzał tę funkcję kolejno - Pani L K., a następnie po jej zwolnieniu - Pani B P.

Postanowieniem z dnia 1 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt III RNs 351/12 zmienił postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu w ten sposób, że zwolnił Panią B P. z funkcji opiekuna prawnego całkowicie ubezwłasnowolnionej i obowiązki opiekuna prawnego powierzył ponownie Panu R K., który jednak nie wywiązywał się prawidłowo z tej funkcji. Nie utrzymywał bowiem regularnego kontaktu z domem pomocy społecznej, w którym przebywała jego matka, a w 2015 r. nie było z nim kontaktu przez trzy

miesiące, nie podał nawet numeru swojego telefonu. Zabierał matkę z domu pomocy społecznej bez uzgodnienia z personelem tego faktu oraz bez względu na zażycie przez nią leków.

W związku z jego działaniami i zaniechaniami zostało wszczęte z urzędu postępowanie o zmianę opiekuna prawnego dla całkowicie ubezwłasnowolnionej. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu postanowieniem z dnia 15 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt III RNs 200/15 zwolnił Pana R K. z funkcji opiekuna prawnego, zaś jej pełnienie powierzył Pani A Ś. Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 15 kwietnia 2016 r.

Pani K K. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 513/03 w sprawie o dział spadku nabyła własność mieszkania o wartości wynoszącej wówczas 120.000 zł. Pani A Ś. po objęciu opieki prawnej nad podopieczną ustaliła, że mieszkanie jest w bardzo złym stanie technicznym, nadto w wysokim stopniu zagracone przez Pana R K. i jego matkę, którzy od lat zajmowali się zbieractwem. W mieszkaniu przebywał Pan R K., który nie regulował należnych wspólnocie mieszkaniowej opłat, powodując ciągle wzrost zadłużenia matki.

Ówczesny opiekun prawny wniósł w dniu 16 maja 2017 r. o udzielenie zezwolenia na sprzedaż mieszkania należącego do ubezwłasnowolnionej. Postępowanie to zostało zawieszono na jej wniosek po tym, jak opiekun prawny uzgodnił z Panem R K., że oczyści on mieszkanie i umożliwi jego obejrzenie. Pan R K. podjął pewne działania, aby uprzątnąć mieszkanie, jednak ich niewielki zakres oraz brak współpracy spowodowały, że opiekun prawny wniósł o podjęcie zawieszono postępowania.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt III RNs 106/17 oddalił wniosek Pana R K. o zmianę opiekuna dla całkowicie ubezwłasnowolnionej matki, a Sąd Okręgowy we Wrocławiu - wniesioną przez niego apelację od tego orzeczenia postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt XIII Ca 496/17.

Postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu, w sprawie o sygn. akt III R Ns 740/18 zezwolił opiekunowi prawnemu

na dokonanie czynności prawnej w imieniu całkowicie ubezwłasnowolnionej, polegającej na wniesieniu pozwu o eksmisję przeciwko Panu R. K. z lokalu oraz na wypowiedzenie umowy użyczenia przedmiotowego lokalu. W tej sprawie Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z 30 kwietnia 2019 r. oddalił zażalenie Pana R. K. na postanowienie odrzucające jego apelację uznając, że nie jest on uczestnikiem postępowania w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c, a nadto wskazał, że wydane postanowienie tylko zezwala na wytoczenie powództwa o eksmisję i nie zamyka drogi Panu R. K. do podjęcia obrony jego praw w postępowaniu o eksmisję.

Postanowieniem z dnia 3 października 2018 r. w sprawie o sygn. akt Km 1931/10 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, działając w postępowaniu egzekucyjnym na wniosek wierzyciela skierowany przeciwko Pani K. K. o egzekucję z nieruchomości wyznaczył pierwszy termin licytacji mieszkania z uwagi na zadłużenie.

Postanowieniem z dnia 19 października 2018 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt III RNs 826/17 zezwolił opiekunowi prawnemu na dokonanie czynności prawnej w imieniu całkowicie ubezwłasnowolnionej, polegającej na sprzedaży należącej do niej nieruchomości - lokalu mieszkalnego oraz zobowiązał opiekuna prawnego do przedłożenia odpisu umowy dotyczącej tej czynności w terminie jednego miesiąca od jej dokonania, a także do zdeponowania sumy uzyskanej ze sprzedaży na koncie bankowym całkowicie ubezwłasnowolnionej.

Powyższe postanowienie nie zostało zrealizowane albowiem w dniu 9 listopada 2018 r. odbyła się pierwsza licytacja lokalu, prowadzona przez komornika sądowego. Lokal został uznany za pozostający w stanie bardzo znacznego ponadnormatywnego zużycia technicznego i funkcjonalnego, a wszystkie jego elementy składowe wymagały wymiany lub remontu. Mieszkanie zostało sprzedane w pierwszej licytacji komorniczej. Po spłacie zadłużenia pozostała suma została złożona w depozycie ze względu na postępowanie toczące się z zawiadomienia Pana R. K. w Prokuraturze Rejonowej w Oleśnicy, w którym opiekun prawny był przesłuchiwany jako świadek.

Konkludując, Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu wskazał, że Pan R. K. dwukrotnie pełnił funkcję opiekuna prawnego swej matki, ale nie wywiązywał się z powierzonych mu obowiązków prawidłowo. W postępowaniu dotyczącym zezwolenia

na sprzedaż mieszkania Pani K. K. miał on szansę podjąć współpracę z opiekunem prawnym, tak aby mieszkanie doprowadzić do stanu, w którym mogłoby być wynajmowane, jednak nie uczynił tego.

Przypomnieć wypada, że Pani K. K. od 2006 r. przebywa w domu pomocy społecznej, a z mieszkania korzystał tylko jej syn, który doprowadził lokal do stanu, jak podano w oszacowaniu, „ponadnormatywnego zużycia technicznego i funkcjonalnego”. Kwota uzyskana ze sprzedaży lokalu pozwoli zaspokoić potrzeby Pani K. K., która dysponuje jedynie niskim świadczeniem emerytalnym, a znaczna jego część pokrywa koszty utrzymania w domu pomocy społecznej.

Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu poinformował, iż czynności podejmowane w związku ze sprawami prowadzonymi przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu o sygn. akt III RNs 826/17 i III RNs 740/18 nie uzasadniają inicjowania działań nadzorczych w ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów.

Nawiązując do problematyki sprawowania opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną należy zwrócić uwagę, że kwestie dotyczące opieki oraz wyznaczenia opiekuna prawnego regulują przepisy ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2086), dalej „k.r.o.”. Zakres i sposób sprawowania opieki zostały określone w przepisach art. 154 -164 k.r.o.

Opiekun obowiązany jest wykonywać swe czynności z należytą starannością, jak tego wymaga dobro pozostającego pod opieką i interes społeczny. Sprawuje on pieczę nad osobą i majątkiem pozostającego pod opieką; podlega przy tym nadzorowi sądu opiekuńczego.

We wszystkich ważnych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku podopiecznego, opiekun powinien uzyskiwać zgodę sądu opiekuńczego.

Nadzór nad sprawowaniem opieki wykonywa sąd opiekuńczy, zaznajamiając się z działalnością opiekuna oraz udzielając mu wskazówek i poleceń (art. 165 § 1 k.r.o.). Sąd opiekuńczy może żądać od opiekuna wyjaśnień we wszelkich sprawach należących do zakresu opieki oraz przedstawiania dokumentów związanych z jej sprawowaniem (art. 165 § 2 k.r.o.). Wykonywanie czynności kontrolnych następuje w uznanym przez sąd czasie i formie, zaś o takiej potrzebie sąd opiekuńczy pozyskuje informacje z różnych źródeł: z zawiadomień samych opiekunów, z przesłuchań i skarg osób poddanych opiece,

z zawiadomień organów państwowych i samorządowych, doniesień osób trzecich, informacji zebranych przez kuratora sądowego w drodze wywiadu środowiskowego.

Jeżeli opiekun nie sprawuje należycie opieki, o czym sąd opiekuńczy może powziąć informację z różnych źródeł, między innymi z zawiadomień osób bliskich podopiecznego, sąd wyda odpowiednie zarządzenia, których celem jest zmiana sposobu sprawowania opieki przez opiekuna. Należy wskazać, że w niektórych przypadkach całokształt okoliczności może wskazywać na celowość zmiany osoby opiekuna.

Należy również zauważyć, że sąd opiekuńczy zawsze może zmienić swoje postanowienie, nawet prawomocne, jeżeli wymaga tego dobro osoby, której postępowanie dotyczy. Taką możliwość przewiduje przepis art. 577 k.p.c. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 listopada 1972 r., III CRN 281/72 (OSNCP 1973, nr 10, poz. 172) powołany wyżej przepis „ma umożliwić sądowi opiekuńczemu dostosowanie jego rozstrzygnięcia do każdej sytuacji, w jakiej może się znaleźć osoba poddana jego orzecznictwu”.

Jeżeli zatem w ocenie Pana R K. istnieją przesłanki wymagane przez prawo do zmiany rozstrzygnięcia sądu w odniesieniu do osoby opiekuna prawnego matki, może on złożyć odpowiedni wniosek do sądu opiekuńczego, który na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego dokona właściwych ustaleń i wyda rozstrzygnięcie. Jeśli rozstrzygnięcie to nie będzie zgodne z oczekiwaniami zainteresowanych może ono zostać poddane kontroli instancyjnej przez sąd odwoławczy.

Pragnę podkreślić, że sprawa dotycząca uchylecia ubezwłasnowolnienia Pani K. jest nadal procedowana w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu na skutek wniesienia środka odwoławczego, a podejmowane w niej przez sąd czynności zmierzają do wnikliwego wyjaśnienia okoliczności stanu faktycznego, które będą z kolei podstawą do oceny zasadności zgłoszonego żądania. Rozstrzygnięcie o nim w kontekście kompletnego materiału dowodowego, po uprzednim jego wszechstronnym rozważeniu, stwarza gwarancję prawidłowości tego rozstrzygnięcia.

Sytuacja, w jakiej znalazł się Pan R K., wydaje się wskazywać na potrzebę podjęcia stosownych kroków prawnych, zatem zainteresowany winien rozważyć zasadność zwrócenia się o udzielenie profesjonalnej pomocy prawnej.

Warto bowiem wskazać, że na każdym etapie postępowania strona postępowania może domagać się ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Prawo to przysługuje również osobie

fizycznej, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (art. 117 § 2 k.p.c.).

Dodatkowo może on skorzystać z instytucji nieodpłatnej pomocy prawnej przewidzianej w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. *o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej* (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 294), zgodnie z którą nieodpłatna pomoc prawna obejmuje poinformowanie osoby fizycznej o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym, lub sporządzenie projektu pisma w ww. sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym, lub nieodpłatną mediację, lub sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych, lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym, lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Wobec ustaleń poczynionych w związku z oświadczeniem Pana Senatora Czesława Ryszki, nie znaleziono obecnie podstaw do inicjowania czynności nadzorczych w trybie zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów, co nie wyklucza możliwości ich wdrożenia w przyszłości w razie zaistnienia ku temu podstaw.

Z poważaniem

dr Anna Dalkowska

/podpisano elektronicznie/